

Warszawa, dnia 21-03-2023

Zn.spr.: ZG.601.4.2023

Sz. P.
mgr Małgorzata Pachecka
Wójt Gminy Michałowice
sekretariat@michalowice.pl

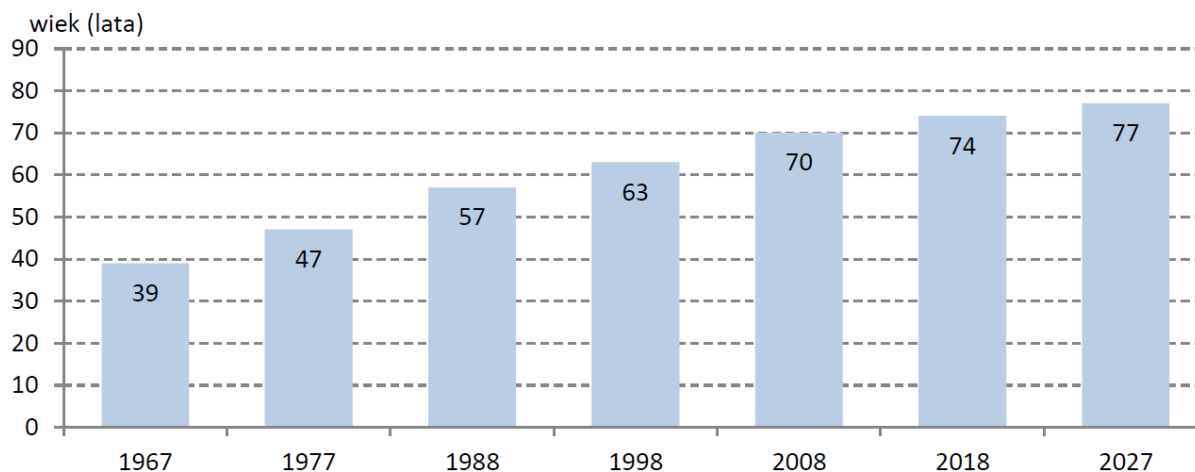
W odpowiedzi na Stanowisko nr 2/2023 Wójta Gminy Michałowice i Rady Gminy Michałowice z dnia 7 lutego 2023 r., w sprawie gospodarki leśnej prowadzonej przez Nadleśnictwo Chojnów w Lesie Komorowskim i Chlebowskim, zwane dalej Stanowiskiem Gminy informujemy, że gospodarka leśna w Nadleśnictwie Chojnów wyróżnia się na tle pozostałych nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP w Warszawie zmniejszeniem znaczenia funkcji gospodarczej, a zwiększeniem znaczenia funkcji przyrodniczej i społecznej. Przejawia się to m.in. w znacznym ograniczeniu stosowania rębni zupełnej IB.

Na zamieszczonym poniżej wykresie (Wykres 1) przedstawiono zmiany przeciętnego wieku drzewostanów Nadleśnictwa Chojnów w ciągu ostatnich 50 lat wraz z prognozą na kolejne 10-lecie. Jak łatwo zauważyć, od ponad półwiecza obserwowany jest stały nieprzerwany wzrost przeciętnego wieku drzewostanów Nadleśnictwa Chojnów. Jest to zjawisko pozytywne pod warunkiem nieprzekraczania poziomu krytycznego przeciętnego wieku drzewostanów, który w lasach gospodarczych przyjmuje się na około 50 lat, a w lasach o zwiększonej funkcji społecznej na około 60 lat, co zapewnia płynną wymianę pokoleń. Oznacza to, że w kolejnych planach urządzenia lasu (PUL) powinny znaleźć się działania powodujące zahamowanie wzrostu przeciętnego wieku drzewostanów. Nadmierny wzrost średniego wieku może w konsekwencji prowadzić do pogorszenia stanu zdrowotnego lasu oraz ograniczenia jego stabilności.

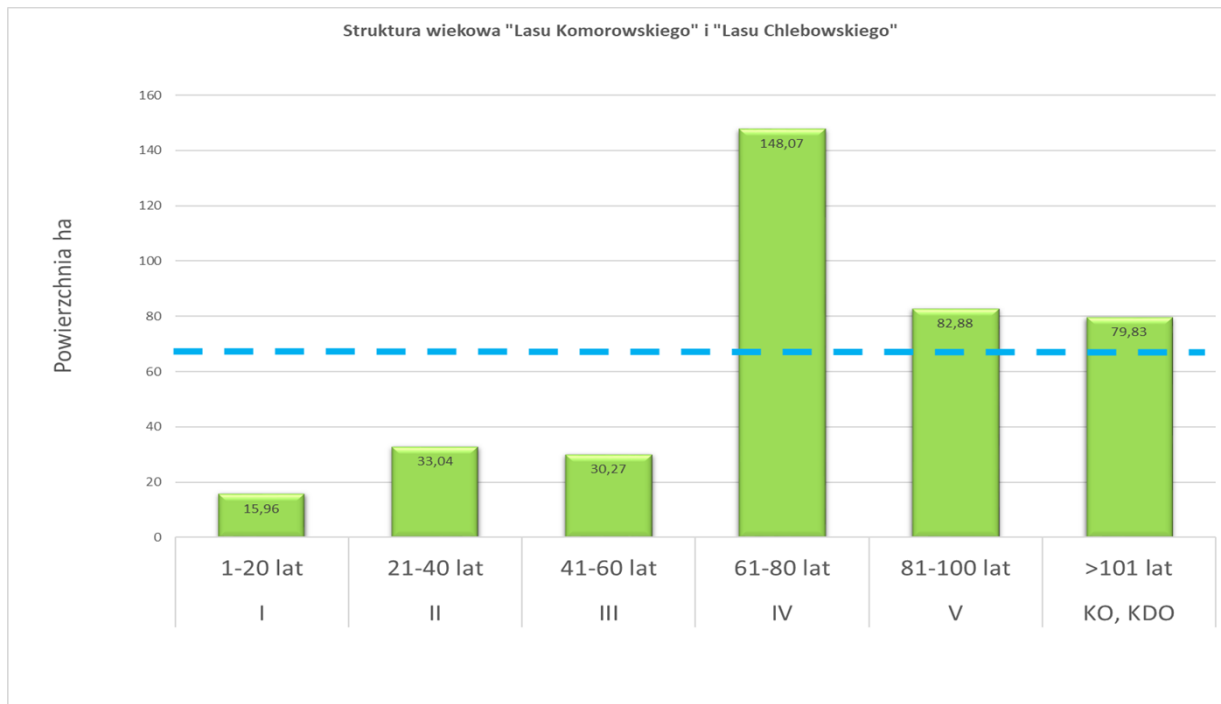
Wykres 1.

Zmiany przeciętnego wieku drzewostanów Nadleśnictwa Chojnów w ciągu ubiegłych lat wraz z prognozą

Poza przeciętnym wiekiem drzewostanów, bardzo istotną cechą opisującą lasy jest struktura wiekowa drzewostanów. Powierzchniowy udział poszczególnych klas wieku (w przedziałach 20-letnich) „Lasu Komorowskiego” i „Lasu Chlebowskiego” obrazuje zamieszczony poniżej wykres (Wykres 2).

Wykres 2.

Skróty KO (klasa odnowienia) i KDO (klasa do odnowienia) oznaczają drzewostany, w których działania gospodarcze ukierunkowane są na potrzeby młodego pokolenia lasu. Niebieska linia to poziom, do którego powinny sięgać wszystkie przedziały wieku, aby struktura wiekowa była równomierna i stabilna przez wiele lat. Możemy tu zaobserwować niekorzystne zjawisko zbyt małej reprezentacji młodego pokolenia lasu. Specjalistyczny dokument inżynierii leśnej, jakim jest PUL, choć jest sporządzany na 10 lat (średniokresowe planowanie) zawiera elementy planowania długookresowego, które pomagają łagodzić niekorzystne zjawiska ekosystemowe, szczególnie w lasach poddanych antropopresji.

Formułowany w Stanowisku Gminy zarzut „ubywania dojrzałych” drzew nie ma pokrycia w rzeczywistości. W aktualnym PUL proces wymiany pokoleń w Kompleksie „Lasu Komorowskiego” zaplanowano na powierzchni 22 ha, co oznacza, że odnowienia obejmą średnio 1% powierzchni kompleksu na rok obowiązywania PUL. W tym czasie pozostałe fragmenty lasu nadal wzrastają, zwiększając swój wiek oraz wymiary.

Formułowane w Stanowisku Gminy stwierdzenie, że Las Komorowski i Las Chlebowski to w całości obszar leśny o zwiększonej funkcji społecznej nie odpowiada rzeczywistości. Z obserwacji i doświadczeń nadleśnictwa wynika, że wskazane kompleksy są użytkowane turystycznie i rekreacyjnie, ale wyłącznie na części ich arealów, które w przyszłości mogą zostać uznane za tereny o zwiększonej funkcji społecznej.

Ponadto należy zauważyć, że zmiany w wyglądzie lasów są zjawiskiem naturalnym i następują zarówno w lasach zagospodarowanych jak i w lasach niezagospodarowanych. W związku z tym, nie powinno się postrzegać tych zmian, jako czegoś negatywnego. Zmiany w wyglądzie lasów, są odczuciami subiektywnymi, artykułowanymi przez część mieszkańców. Krajobraz lasów tworzą lasy dojrzałe i starodrzewy, ale nieodłącznym elementem takiego krajobrazu są także młodsze formy lasu: uprawy i młodniki, co także wpływa na urozmaicenie krajobrazu jak i zwiększenie różnorodności biologicznej.

-3-

Skierowany do RDLP w Warszawie wniosek Porozumienia Inicjatyw Lasów Chojnowskich (PILCH) z dnia 02 lutego 2023 r. w sprawie wstrzymania wszystkich cięć rębnych i przedrębnych na terenie Nadleśnictwa Chojnów (w tym w „Lesie Komorowskim” i „Lesie Chlebowskim”) do czasu opracowania nowego PUL, został rozpatrzony odmownie.

Z punktu widzenia prawa, jak również nauk leśnych i szeroko pojętego interesu społecznego polegającego na zachowaniu trwałości lasów zarządzanych przez Nadleśnictwo Chojnów wniosek o wstrzymanie wszelkich rębni w Lesie Komorowskim należy uznać za zbyt daleko idący.

Wyznaczanie lasów o zwiększonej funkcji społecznej odbywa się na etapie sporządzania PUL. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie przypomina, że uznanie fragmentu lasu za obszar o zwiększonych funkcjach społecznych nie wyklucza prowadzenia tam gospodarki leśnej. Obszary te nie są prawną formą ochrony przyrody.

Wszystkie dotychczas wykonane na terenie „Lasu Komorowskiego” rębnie (cięcia odnowieniowe), podobnie jak większość planowanych, są rębniami złożonymi. Oznacza to, że proces wymiany pokoleń rozłożony jest na kolejne dziesięciolecia.

Powierzchnie objęte rębniami są zastępowane kolejnymi pokoleniami lasu. Młode fazy drzewostanów uzyskiwane z pomocą rębni złożonych przyczyniają się do urozmaicenia wiekowego, gatunkowego i przestrzennego lasu. Są też czynnikiem zwiększającym różnorodność biologiczną, miejscem żerowania, rozmnażania licznych organizmów i schronienia, co jest szczególnie ważne w lasach poddanych antropopresji. Dlatego nie można zgodzić się z sformułowanym w Stanowisku Gminy zarzutem, że „z roku na rok przybywa pustych przestrzeni”.

Odnosząc się do zagadnienia prac gospodarczych w wydzielaniu 340-c RDLP w Warszawie informuje, że Nadleśnictwo Chojnów zaplanowało w roku 2023 wykonanie w tym wydzielaniu ostatniego cięcia odnowieniowego na powierzchni 3,86 ha. Jest to ostatni etap rozpoczętego ponad 20 lat wcześniej procesu odnowienia

-4-

z wykorzystaniem rębni złożonej. Przesłanką do wykonania planowanej rębni są potrzeby hodowlane młodego pokolenia lasu powstałego w wyniku zabiegów, z wcześniejszych etapów procesu odnowienia, czyli m.in. zwiększenie dostępu młodym drzewkom do światła i przestrzeni.

Jak informuje Nadleśnictwo Chojnów w roku 2022 do Urzędu Gminy Brwinów, na której terenie znajduje się wydzielenie 340-c, wpłynął wniosek o objęcie ochroną, jako pomniki przyrody kilkudziesięciu drzew zlokalizowanych na południowym skraju kompleksu.

Przed rozpoczęciem prac, zmodyfikowano założenia rębni w wydzieleniu 340-c. W miejscach występowania grup i kęp młodych drzew gatunków zgodnych z typem drzewostanu, które można wykorzystać w kolejnej generacji drzewostanu oraz w sąsiedztwie potencjalnych pomników przyrody zaplanowano cięcie częściowe na powierzchni ok. 2,43 ha. Na powierzchni tej będą wykonane odnowienia pod okapem starych drzew lub ewentualne obsiewy, co będzie w przyszłości wymagało zastosowania kolejnych cięć zwiększających dostęp światła do odnowień. Na fragmentach mniej żyznych, pozbawionych podrostów, zostaną wykonane cięcia zupełne na łącznej powierzchni ok. 1,43 ha, przeznaczone do odnowienia gatunkami światłożadnymi. Fragmenty objęte cięciami zupełnymi w zasadzie nie sąsiadują z głównymi szlakami i uczęszczanymi ścieżkami. Udział starodrzewu będą stanowiły biogrupy, o łącznej powierzchni 0,43 ha. Wydłużenie procesu odnowienia na powierzchniach objętych cięciami częściowymi jest podstawą do zmiany rębni. Całkowite wstrzymanie rębni z wpłynie negatywnie na stan młodego pokolenia oraz otaczającego je lasu dojrzałego.

Informujemy, że Nadleśnictwo Chojnów jest otwarte na dialog społeczny. W odpowiedzi na pojawiające się oczekiwania społeczne zmieniono sposób zagospodarowania na części powierzchni, gdzie miało to uzasadnienie hodowlane, w podobny sposób jak planowane jest to w wydzieleniu 340-c. Dążenie Nadleśnictwa

-5-

do dalszego dialogu wyraża się w funkcjonowaniu Leśnych Grup Roboczych działających od ponad roku w części gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Powoływane są w sposób formalny, drogą Porozumień, kolejne grupy robocze. Aktualnie powołano dwie grupy w gminach Lesznówola i Podkowa Leśna. W dwóch kolejnych gminach: Michałowice i Piaseczno podpisanie Porozumień powinno nastąpić w przeciągu najbliższych tygodni. W ramach dialogu społecznego 12 stycznia 2023 roku odbyło się spotkanie na terenie Lasu Komorowskiego z przedstawicielami Gminy Michałowice i jej społeczności, podczas którego przedstawiono oczekiwania i poinformowano nadleśnictwo o uchwaleniu powyższego Stanowiska. Podczas kolejnego spotkania w biurze nadleśnictwa zostały przedstawione możliwe modyfikacje założeń rębni w wydzieleniu 340-c.

Gmina Michałowice w swoim Stanowisku powołuje się także na korespondencję Nadleśnictwa Chojnów (Znak spr. ZG.2281.11.2022) w sprawie przebiegu drogi „Paszkowianki”. Należy zaznaczyć, że przytoczone w Stanowisku Gminy tezy zawarte w ww. korespondencji dotyczą ewentualnej budowy drogi skutkującej trwałym wylesieniem części kompleksu i jego insulacją, czego efektem byłoby ograniczenie przytoczonych w Stanowisku Gminy funkcji Lasu Komorowskiego. W przypadku prowadzenia gospodarki leśnej, w przeciwieństwie do trwałego wylesienia związanego z inwestycją drogową, możliwości pełnienia oczekiwanych funkcji lasu będą w pełni zachowane lub zwiększone.

Lasy Państwowe, jako organizacja społecznie odpowiedzialna, wszystkie działania związane z gospodarką leśną, prowadzi w sposób zrównoważony i z poszanowaniem zasobów przyrodniczych.

Z poważaniem,
Marek Roman
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Warszawie
/podpisano elektronicznie certyfikatem
kwalifikowanym/

Do wiadomości:

-6-

1. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych – ds. ZU.054.1.2023
2. Andrzej Szweda - Lewandowski - Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
3. Arkadiusz Siembida - Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
4. Sławomir Mydlowski - Nadleśnictwo Chojnów
5. DR w m.

-7-

